

همکاران گرامی و ارجمند

بسیار مایه مباهات است تا در آغاز سال نو و همزمان با نوشدن طبیعت و سرزدن جوانه ها که یاد آور سرانجام خوش تلاش و امید است و نشانه ای از آینده ای بهتر، گزارشی تحلیلی از عملکرد خانواده بزرگ دانشگاه در سال ۱۳۹۶ خدمت شما تقدیم کنم با علم به این نکته که این گزارش قادر نخواهد بود تصویری کامل و دقیق از آنچه توسط همکاران و دانشجویان در دانشگاه صورت گرفته را ارائه نماید. چنانچه در گزارش سال قبل نیز آمده بود، هدف از این گزارش نخست اطلاع رسانی اقدامات انجام شده، بیان اهداف و برنامه ها است چرا که گستردگی و وسعت فعالیتهای دانشگاه مانع از آن است تا همگان از نتایج و دستاوردهای اقدامات صورت گرفته به طور کامل مطلع شوند و از طرف دیگر برای بهره مندی بیشتر از مشارکت دانشگاهیان و ارزیابی دقیق تر لازم است گردش اطلاعات به خوبی صورت گیرد.

سال ۱۳۹۶ را بایستی سال شروع برنامه سوم دانشگاه دانست. هدف از انجام این برنامه تحول در دانشگاه به منظور نقش آفرینی بیشتر و گسترده تر دانشگاه در سطح ملی و بین المللی است. این برنامه به منزله طرحی برای بیان اولویتها و ارائه راهبردهای بالقوه است که با هدف پیشرفت تدریجی به سوی چشم اندازی پنچساله تنظیم شده است. اصلی ترین اهداف برنامه سوم تقویت و تعامل سازنده و موثر با دیگر دانشگاههای و مراکز علمی جهان، تحول دانشگاه به سوی دانشگاه کار آفرین و بالاتر از همه ارتقاء جایگاه اخلاق و مسئولیت پذیری اجتماعی در دانشگاه است.

خوشوقتم که به اطلاع برسانم تمامی راهبردها، برنامه ها و معیارهای کلیدی عملکردها به همراه تغییرات سالیانه هر معیار تعیین و در حال رصد شدن می باشد. البته بایستی توجه داشت که

نهایی شدن جزئیات به دلیل پیچیدگیهایی که برنامه ریزی دارد، اندکی به طول انجامیده و البته حصول اطمینان از واقعی و امکان پذیر بودن برنامه نیز دلیل دیگری برای تاخیر بوده است. ضمن تشکر از همکاران معاونت برنامه ریزی و فناوری اطلاعات و شورای برنامه ریزی دانشگاه و همه همکارانی که دانشگاه را در جهت تنظیم و اجرای این برنامه کمک کرده و خواهند کرد امیدوارم که در آغاز تابستان سال جاری گزارش مقایسه ای عملکرد برنامه و میزان تحقق سال اول آن ارائه شود.

مایلم گزارش را از اولین هدف برنامه که توسعه فعالیتهای بین المللی دانشگاه و حضور قویتر و پررنگ تر دانشگاه در سطح جهان است شروع کنم. اولین نکته ای که بایستی بر روی آن تاکید شود گسترده تر شدن فعالیتهای و برنامه های همه واحد های دانشگاه در جهت تحقق این هدف بوده است و در همین جهت یکی از مهمترین شاخص هائی که دانشگاه دنبال می نماید، تبادل و جذب دانشجو به ویژه دانشجوی غیر ایرانی است. از آنجائیکه تا کنون تقریباً همه برنامه های آموزشی دانشگاه به زبان فارسی ارائه می شده است، بنا براین سامانه های الکترونیکی دانشگاه به ویژه سامانه آموزش، محتوای برنامه ها، زبان تدریس و بیشتر منابع آموزشی بر محور زبان فارسی تنظیم و ارائه شده است. در این طراحی ها فرض بر این بوده است که متقاضیان یا خود به زبان فارسی تکلم می کنند و یا اینکه پس از یادگیری زبان فارسی در ایران به این دوره ها وارد خواهند شد. طبیعی است افرادی که مشمول این فرضیات می شوند، محدود به دانشجویان کشورهای فارسی زبان، دانشجویان بورسیه و رشته های خاص خواهند بود. البته دانشگاه همچنان توسعه و ارتقاء مرکز بین المللی آموزش زبان فارسی (دهخدا) را به طور جدی دنبال می کند چرا که نقش این مرکز بی بدیل است، اما منطقی است که راهکارهای دیگر را نیز دنبال نماید و از آن جمله شروع ارائه برنامه های آموزشی به زبانهای غیر فارسی است. برای دستیابی بر این هدف با مدیریت حوزه آموزش دانشگاه، تعدادی از برنامه های آموزشی به ویژه برنامه های دوره های کارشناسی ارشد و دکتری به زبان انگلیسی ترجمه شده تا مورد استفاده متقاضیان قرار گیرد و در این جهت پردیس کیش در نیمسال دوم ۱۳۹۶ در دو رشته به زبان انگلیسی دانشجو پذیرفته و پردیس های ارس و البرز و سایر واحدهای دانشگاه اقدامات متنوعی را شروع کرده اند که امید است به تحولات جدی در پذیرش دانشجو در حوزه بین الملل منجر شود.

اما شروع این برنامه ها به خوبی برخی از چالشهای اصلی را نمایان ساخت. نخست بایستی از مشکل معرفی دقیق و مناسب دانشگاه در فضای بین المللی و بازاریابی مناسب و درست نام برد. متأسفانه دانشگاههای ایران و از جمله دانشگاه تهران در این مورد فاقد تجربه و ساز و کارهای مناسب هستند. این موضوع از وب سایتهای دانشگاه شروع می شود. در جهت بهبود شرایط وب سایتها، دانشگاه توسط یک کمیته متشکل از مسئولین و کارشناسان ذیربط موضوع را رصد و راهکارهای لازم را دنبال می کند. نتیجه این اقدامات طراحی جدید وب سایت اصلی دانشگاه به زبان های فارسی و انگلیسی بر اساس جدیدترین الگوهای دانشگاهی جهان است که امکانات بهتر و دقیق تری را در اختیار متقاضیان قرار می دهد. آنچه علاوه بر طراحی سایت مهم است محتوای آن است که با توجه به اتصال اطلاعات سایت به سامانه های دانشگاه، آمار و اطلاعات سایت به روز خواهد بود. علاوه بر آن موضوع به روز رسانی اخبار و اطلاعات دانشگاه است که در این جهت هم قدم های مثبتی برداشته شده است. نتیجه این اقدامات ارتقاء ۷۷ رتبه ای سایت دانشگاه در جهان و کسب رتبه اول کشور در وبمتریک و همچنین افزایش ۸۸ درصدی اخبار سایت در مقایسه با سال ۱۳۹۲ بوده است. اما این بدین معنا نیست که ما در مقایسه با دانشگاههای برتر دنیا در موقعیت مناسبی هستیم و بنابراین بایستی قدم های بزرگ و بیشتری برداشته شود که بهبود کیفیت همه وب سایتهای دانشگاه از آنجمله است. بنابراین به مرکز فناوری اطلاعات و اداره کل حوزه ریاست از سوی هیات رئیسه ماموریت داده شده است تا اقدامات عملی را در این جهت پیگیری کرده و به سرانجام برسانند. لذا، برای اطمینان از کیفیت عمل و جلوگیری از هزینه های اضافی لازم است همه واحدهای دانشگاه ارتقاء وب سایت های خود را با هماهنگی مرکز فناوری اطلاعات در دستور کار قرار دهند.

اقدامات دیگر دانشگاه در جهت افزایش جذب دانشجوی شرکت در نمایشگاه های بین المللی آموزش عالی و حضور نمایندگان دانشگاه در برخی از کشورهای هدف جهت مصاحبه در محل و تمرکز بر پذیرش دانشجویان با کیفیت و اعضاء هیات علمی شاغل این کشورها برای ادامه تحصیل در ایران و البته مشارکت هرچه بیشتر در برنامه های تبادل دانشجوی است که در جای خود بدان پرداخته خواهد شد.

از دیگر چالش های دانشگاه در این بخش سامانه آموزش است که متأسفانه قابلیت چند زبانه شدن را به راحتی ندارد و البته انحصار داخلی هم مزید بر علت شده است و لذا مرکز فناوری

اطلاعات با راه اندازی یک سامانه واسط به زبان غیر فارسی در صدد است که ارتباط دانشجوی غیر ایرانی را با سامانه های فارسی زبان از جمله سامانه آموزش، فراهم نماید. این طرح تاکنون موفقیت هائی داشته است و امید است مرحله ارسال تقاضا و بارگذاری فایلها توسط متقاضیان تحصیل در دانشگاه تهران تا پایان فروردین آماده بهره برداری شود.

آنچه در این بخش لازم است بدان پرداخته شود تاکید بر نقش و اهمیت ارائه برنامه های آموزشی به زبان های غیر فارسی برای ارتقاء جایگاه بین المللی دانشگاه و معرفی و آشنائی هرچه بیشتر فرهیختگان سایر ملل با فرهنگ غنی ایران و توسعه زبان فارسی به ویژه زبان فارسی به عنوان یکی از زبانهای علمی دنیا است. تاکید بر این موارد در واقع توجه دادن همکاران به اهمیت موضوعی است که خود به خوبی بر آن آگاه هستند، و اقدامات جدی و عملی برای پیاده سازی برنامه ها است.

مورد دیگری که لازم است پیگیری شود نسبت اعضاء هیات علمی بین المللی به کل اعضاء هیات علمی دانشگاه است. در این زمینه افزایش و حضور فعالتر اعضاء هیات علمی بین المللی وابسته دانشگاه مورد توجه است که در این جهت دانشگاه تسهیلات بیشتری را در نظر گرفته است تا مشارکت این افراد که دارای جایگاه مناسبی در جهان هستند، افزایش یابد. افزایش پذیرش دانش آموختگان دکترای بین المللی برای دوره های پسادکتر از دیگر برنامه ها است. به نظر می رسد افزایش دوره ها به زبان غیر فارسی امکان جذب و مشارکت اعضاء هیات علمی بین المللی را افزایش دهد. توسعه دوره های مشترک با دیگر موسسات و دانشگاههای معتبر دنیا، افزایش اعضاء هیات علمی شرکت کننده در همایشها و کارگاه های بین المللی، افزایش اعزام اعضاء هیات علمی و دانشجویان دوره دکتری به فرصت مطالعاتی و ماموریت پژوهشی و اقدام در جهت افزایش اعتبارات بین المللی از دیگر اقداماتی است که در دستور کار است و سعی شده علیرغم محدودیت های مالی، سیاستهای پشتیبانی از جمله در طراحی بودجه دانشگاه مد نظر قرار گیرد.

در این جا مناسب است به طرح اقتصاد مقاومتی دولت در حوزه آموزش عالی برای ارتقاء جایگاه بین المللی ۵ دانشگاه کشور به رتبه ۲۰۰ دانشگاه برتر جهان اشاره شود که خوشبختانه دانشگاه تهران یکی از دانشگاههای برگزیده بود. اما علیرغم تعهد وزارت عتف به پشتیبانی مالی از این طرح متاسفانه در سال ۹۶ اعتباری به دانشگاه های برگزیده پرداخت نشد. امید آنکه در

سال جاری تعهدات یاد شده جامه عمل بپوشد و نتیجه آن عملکرد بهتر دانشگاه در حوزه بین الملل باشد.

علاوه بر اقدامات یاد شده، لازم است اقدامات زیرساختی دیگری نیز صورت گیرد که حضور فعالتر دانشگاه در انجمنها و اتحادیه های علمی و دانشگاهی از آنجمله است. بویژه با توجه به شروع مسئولیت دانشگاه تهران به عنوان ریاست AUAP در اواسط سال جاری و حضور دانشگاه در مورد IAU، بزرگترین اتحادیه جهانی دانشگاهها و مشارکت فعال در این اتحادیه ها امید است دانشگاه تهران آن گونه که شایسته است، در جهان دیده شود.

برگزاری سومین اجلاس مشترک ۱۳ دانشگاه سطح یک ایران و دانشگاه های برتر روسیه در مسکو که به اهتمام دبیرخانه این اتحادیه که در دانشگاه تهران مستقر است، در سال ۱۳۹۶ برگزار شد، از دیگر اقدامات برای گسترش همکاریهای بین المللی دانشگاه بوده است که با توجه به تجارب سالهای قبل این اجلاس به نتایج ملموس تری دست یافت.

اقدامات دیگری که می تواند به تحقق هدف اول برنامه سوم دانشگاه کمک کند انجام پروژه های مشترک با دیگر دانشگاه ها و استفاده از اعتبارات بین المللی است. استفاده از منابع بین المللی نه تنها امکان مالی برای همکاران جهت تحقیق را فراهم می کند بلکه عاملی کیفیت بخش برای پژوهش های دانشگاه خواهد بود و به شهرت دانشگاه در عرصه بین الملل کمک خواهد کرد که نتایج جانبی آن باعث ارتقاء دانشگاه در رده بندی های بین المللی خواهد شد. یادآوری این نکته ضروری است که در اکثر سیستم های رده بندی جهانی دانشگاهها، شهرت نقش تعیین کننده دارد. به منظور کمک به تحقق این موارد و همچنین هدف سوم دانشگاه مرکز نیازسنجی و پروژه یابی دانشگاه تهران ذیل معاونت پژوهشی تشکیل و تا کنون اقدامات خوبی را انجام داده که پیش بینی می شود در آینده دانشگاه از دستاوردهای این مرکز بیشتر بهره مند گردد.

توسعه دوره های مشترک که هم اکنون شش دوره از آنها در پردیس دانشکده های فنی و دانشکده جغرافیا در حال اجراء است، راهنمایی مشترک ۱۵ رساله دکتری و کوتوتل و ایجاد مرکز تحقیقات بین المللی محیط زیست و آب با مشارکت آکادمی علوم چین در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، فعال شدن موسسه کنفسیوس با همکاری و پشتیبانی کشور چین، راه اندازی موسسه مطالعات آسیا با همکاری کره جنوبی، راه اندازی بنیاد روسکی میر با پشتیبانی کشور روسیه و

انتقال ارز این مراکز از طریق بانک، نوید بهره مندی بیشتر دانشگاه از ارتباطات بین المللی را می دهد.

در ادامه معرفی فعالیتهای دانشگاه در حوزه بین الملل، لازم است به استحضار برساند که بیش از ۳۰۰ دانشجوی دکترا و ۹۱ تن از همکاران هیات علمی با استفاده از اعتبارات وزارت عتف و دانشگاه تهران از فرصت مطالعاتی و ماموریت پژوهشی استفاده کرده اند. در طی این مدت ۲۵۰ نفر از همکاران هیات علمی با استفاده از پشتیبانی های دانشگاه در کنفرانس های بین المللی شرکت کرده اند که با توجه به اهمیت این گونه ماموریت هادانشگاه همواره به دنبال متعادل کردن پشتیبانی های مالی با توجه به شرایط اقتصادی کشور می باشد. البته تعداد دیگری از دانشجویان و همکاران برای این منظور از اعتبارات بین المللی استفاده کرده اند که در این آمار نیامده است. با توجه به اینکه فرصت مطالعاتی و ماموریت پژوهشی معمولاً به دانشگاه ها و موسسات تراز بالای جهان صورت می گیرد لذا این اقدام مهم علاوه بر آشنائی هرچه بیشتر دانشجویان و همکاران با آخرین رویدادها و جهت گیری های علم و فناوری در جهان، باعث می شود تا برخی از کمبود های تجهیزاتی موجود دانشگاه نیز جبران شود و شبکه علمی گسترش یافته، کیفیت و کمیت انتشارات مشترک افزایش یافته (انتشارات مشترک بین المللی دانشگاه در سال ۲۰۱۷، ۱۰۶۷ بوده است) و با توجه به عملکرد بسیار خوب همکاران و دانشجویان در این ماموریت ها به اشتها بیشتر دانشگاه بیانجامد. لازم به ذکر است که مقالات منتشره نمایه شده دانشگاه در WOS در سال ۱۳۹۶ به رقم ۳۵۴۷ مورد رسیده که در مقایسه با سال ۹۵ افزایش ۳ درصدی را نشان می دهد.

با توجه به اهمیت موضوع دانشگاه امیدوار است در سال جاری تعداد فرصتهای مطالعاتی دانشجویان را به ۴۵۰ مورد افزایش دهد و فرصت مطالعاتی در بدو استخدام همکاران را که کلا از فرصت مطالعاتی استفاده نکرده اند را با جدیت دنبال کند. لازم به ذکر است که دانشگاه در سال جاری سیاست های تشویقی برای کسانی که از اعتبارات بین المللی برای فرصت استفاده کنند تعیین نموده است که جزئیات آن توسط حوزه بین الملل اطلاع رسانی شده و خواهد شد.

در همین ارتباط در سال گذشته ۱۸ مورد قرارداد اراسموس پلاس با دانشگاههای معتبر اتحادیه اروپا به امضا رسیده است که در سال ۲۰۱۸ عملیاتی شده و می شود. دانشگاه تهران در پروژه های

قبلی اتحادیه مانند مرحبا ۱ و ۲ و سلام ۱ و ۲ نیز تا کنون حدود ۱۰۴ دانشجو و استاد را به صورت مبادله ای به دانشگاههای طرف قرار داد اعزام نموده است (ایران و اتحادیه اروپا). در سال گذشته تعداد دانشجویان بین المللی دانشگاه حدود ۱۰۱۱ دانشجو بوده و ۱۹۱۶ زبان آموز نیز در مرکز بین المللی آموزش زبان فارسی به تحصیل مشغول بوده اند. نکته قابل توجه تنوع ملیت دانشجویان و زبان آموزان است که بیش از ۵۰ کشور مختلف را شامل می شود. در همین راستا تعداد زیادی دانشجو نیز به صورت موردی یا مقطعی به عنوان پژوهشگر یا کارآموز در دانشگاه تهران حضور یافته اند.

در یک سال گذشته بیش از ۱۰۰۰ نفر از شخصیت و هیات های بین المللی و پژوهشگران برجسته از دانشگاه تهران بازدید کرده اند که به طور متوسط هر هفته دانشگاه تهران میزبان یک یا دو هیات یا شخصیت علمی و فرهنگی بوده است. هیاتها و شخصیتهای بین المللی از دانشگاه بازدید نموده اند که تاثیر مهمی در توسعه ارتباط بین المللی داشته است. دانشگاه تهران اهمیت ویژه ای برای حضور استادان و دانشجویان بین المللی و استادان و دانشجویان ایرانی در مجامع بین المللی قائل است و در همین ارتباط سیاستهای تشویقی متعددی برای افزایش این فعالیتهای در نظر گرفته است.

خوشبختانه توسعه تعاملات بین المللی توسط دانشجویان دانشگاه نیز به خوبی دنبال می شود که از جمله این فعالیتهای از برگزاری کنفرانس بین المللی مدیریت منابع طبیعی در کشورهای در حال توسعه به همت انجمن های علمی دانشجویی دانشکده منابع طبیعی و همچنین برگزاری همایش بین المللی باستان شناسان جوان توسط انجمن علمی باستان شناسان دانشکده ادبیات و علوم انسانی می توان نام برد که با استقبال بسیار خوبی از سوی پژوهشگران در سطح جهان مواجه شده و نشان دهنده ظرفیتهای توانمندیهای دانشجویان دانشگاه است.

تامین محل اقامت در قالب خوابگاه و یا مهمانسرا از جمله موضوعاتی است که می تواند نقش مهمی در جذب دانشجو و محقق بین المللی داشته باشد. بدین جهت اقدامات مطلوبی توسط حوزه معاونت دانشجویی در ساخت خوابگاه های جدید و یا بازسازی و تجهیز کامل دو خوابگاه نصرت و اسکو برای استفاده دانشجویان دختر و پسر خارجی انجام گرفته است. همچنانکه بازسازی دو میهمانسرا در دست اقدام است که با این اقدامات بخش زیادی از نیاز های مرکز بین المللی آموزش زبان فارسی و دیگر واحدهای دانشگاه مستقر در تهران مرتفع شده است. البته به نظر می

رسد لازم است اقدامات بیشتری جهت تامین امکانات اقامتی مطلوب برای محققین بین المللی توسط دانشگاه صورت گیرد.

در میان دانشگاههای برتر دنیا نقش رده بندی جهانی روز به روز اهمیت بیشتری می یابد و این موضوع نقش مهمی در جذب دانشجو و مبادلات بین المللی ایفا می کند. از این رو دانشگاه تهران نیز سعی دارد با ارتقاء شاخصهای اصلی و کلیدی کیفیت ساز و اطلاع رسانی مناسب جایگاه خود را در این رده بندی ها افزایش دهد بدون آنکه شاخصهای موسسات رده بندی کننده را محور برنامه های خود قرار دهد چرا که این شاخصها خود دچار تغییر هستند. خوشبختانه دانشگاه تهران در کل و بسیاری از رشته های دانشگاه در رده بندی های جهانی جایگاه مناسبی یافته اند که امید است در آینده با کوششی که همه همکاران و دانشجویان انجام می دهند و سیاستهایی که دنبال می شود اتفاقات بهتر و ارزشمندتری رخ دهد.

یکی از چالشهای دانشگاه در حوزه بین الملل، پراکندگی در فعالیت ها است که هم از بعد افراد و هم از بعد موضوع قابل توجه است. به همین دلیل احاد دانشگاه هم لزوما در جریان این فعالیت ها قرار نمی گرفته اند. البته پیچیدگی و تخصصی بودن امور بین الملل هم بر این مشکل اضافه شده و عملاً باعث پائین بودن بهره وری ناشی از اقدامات صورت گرفته می شده است. در جهت رفع این نقص تشکیل کارگروههای پیگیری همکاری بین المللی دانشگاه تهران برای فعال نمودن مفاد یادداشتهای تفاهم نامه ها و برنامه ریزی و نظارت بر بین المللی سازی، تبادل تجربیات و اطلاعات، در دستور کار قرار گرفت که پس از اخذ مصوبه شورای بین الملل این کارگروهها تشکیل شده و شروع بکار نموده است. بدیهی است این کارگروه ها وظیفه هم افزایی و به اشتراک گذاردن اطلاعات را داشته و مسئولیت های اجرایی هم چنان به عهده معاونت بین الملل و مشاوران بین الملل خواهد بود.

هدف دوم برنامه سوم دانشگاه، تحقق دانشگاه کارآفرین است که انجام این امر منوط به داشتن درک دقیق و صحیح از موضوع، توسعه فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه، توانمند سازی دانشجویان و پیش بینی زیرساختهای لازم و در نهایت دارا بودن یک برنامه منسجم و مشخص است. بدین منظور چهار راهبرد زیر در برنامه مورد توجه قرار گرفته است:

۱- هدایت پژوهشهای دانشگاه به سوی ایده پردازی و تجاری سازی

۲- پرورش سرمایه های انسانی ایده پرداز و کارآفرین

۳- تقویت زیرساختهای لازم برای شکل گیری زنجیره اندیشه تا محصول

۴- اصلاح نظام مدیریتی و تنوع بخشی به منابع درآمدی دانشگاه

برای به ثمر رسیدن راهبردهای فوق مشارکت بخشهای پژوهش، آموزش و پارک علم و فناوری بسیار تعیین کننده است. بدیهی است در طراحی محتوا و شیوه آموزش دانشگاه، بایسته است که آموزش های مبتنی بر توسعه مهارت های فردی نظیر: حل مسئله، تفکر نقادانه و خلاقانه و کار گروهی مد نظر قرار گیرد. بدین ترتیب انتظار می رود در بازنگری برنامه های آموزشی و تدوین برنامه های جدید این جهت گیری ها بیش از گذشته مورد توجه و عنایت گروه ها و دانشکده ها قرار گیرد. مرکز ارزیابی کیفیت و معاونت آموزش دانشگاه از ظرفیت ارزیابی درونی و بیرونی رشته ها برای بازنگری استفاده کرده و با همکاری همه واحد های دانشگاه در برنامه های درسی با توجه به ظرفیت هر برنامه این مهم را مورد توجه قرار دهند.

نکته دیگر شروع برنامه های آموزشی دانشگاه تحت عنوان دوره های کهد است. ظرفیت عظیم جامعیت دانشگاه تهران در زمینه های آموزش، پژوهش و فناوری کمتر مورد توجه قرار گرفته است و شروع دوره های کهد یکی از برنامه هائی است که از این ظرفیت به خوبی استفاده می شود. دوره کهد آموزش مجموعه اصلی دروس تا سقف ۲۴ واحد از یک برنامه آموزشی دوره کارشناسی است که متقاضی که دانشجو و یا دانش آموخته یکی از مقاطع کارشناسی، ارشد و یا دکتر است، با شرکت در این دوره به خوبی با محتوای آن رشته آشنا شده و قادر خواهد بود از ظرفیت آن رشته متناسب با نیاز خود بهره برداری نماید.

اولین برنامه کهد برای رشته کامپیوتر با پیشنهاد دانشکده برق و کامپیوتر پردیس دانشکده های فنی و با تائید دانشگاه شروع شده و با توجه به وجود مصوبه برگزاری این دوره ها از سال ۱۳۸۰، به کل رشته های دانشگاه و به دانشجویان همه مقاطع تسری داده شده است. از اینرو دانشگاه در نظر دارد حتی این امکان را برای دانش آموختگان خود نیز فراهم سازد. پیش بینی می شود با شرکت دانشجویان دانشگاه در دوره های کهد هم به اشتیاق دانشجویان برای یادگیری تخصص های دیگر پاسخ داده شده و هم این آشنائی قابلیت های بیشتری را برای حضور در بازار برای دانش آموخته دانشگاه فراهم سازد. اما دوره کهد ویژه ای که دانشگاه علاقه مند است همه

دانشجویان دانشگاه را تحت پوشش قرار دهد اجرای دوره کهد کارآفرینی توسط دانشکده های مدیریت و کارآفرینی است. با ذکر این نکته که کارآفرینی یک برنامه آموزشی در مقطع ارشد است لذا لازم است طراحی ویژه برای اطمینان از مفید بودن آن برای مقطع کارشناسی نیز صورت گیرد. شروع این برنامه برای تابستان سال جاری پیش بینی شده است و دانشگاه سیاست های تشویقی لازم را برای شرکت کنندگان در دست بررسی دارد.

یکی از روشهایی که روحیه ایده پردازی در دانشجو را تقویت می کند، موضوع و شیوه تحقیق دانشجو در پروژه های کارشناسی، پایان نامه ها و رساله های آنان در مقاطع ارشد و دکتری است. اگر موضوع تحقیق مرتبط با نیازهای جامعه چه در حل مشکل و یا مشارکت در برنامه های توسعه باشد منجر به آشنائی هر چه بیشتر دانشجو با نیازهای جامعه شده و راهنمای وی برای کارآفرینی خواهد بود. بنابراین، توسعه تعامل دانشگاه با جامعه در شکل موسسات مشترک و قراردادهای پژوهش کاربردی و مشارکت بیش از پیش دانشجویان در این برنامه ها و طرحها برای تحقق اهداف برنامه بسیار مهم است. دانشگاه حوزه فعالیت های خود برای تحقق این خواسته را توسعه داده و با ارائه پیشنهاد اضافه شدن یک بند به تبصره به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ (بند ط تبصره ۹) سعی نموده است همزمان ضمن انجام رسالت مسئولیت اجتماعی، افزایش مشارکت دانشگاه - جامعه در شکل همکاری های پژوهشی کاربردی و مشارکت در حل چالشهای جامعه، امکان حضور دانشجویان و دانش آموختگان دانشگاه را در اجرای این طرحها افزایش دهد که در بخش مربوطه بدان پرداخته خواهد شد.

یکی دیگر از راهکارهای هدایت پایان نامه ها و رساله ها در جهت سیاستهای دانشگاه سیاست افزایش میزان حمایت از این پایان نامه ها است. با تدوین دستورالعمل نحوه افزایش میزان حمایت از رساله ها/ پایان نامه های تحصیلات تکمیلی در معاونت پژوهشی و شروع افزایش حمایت از رساله ها/ پایان نامه های تحصیلات تکمیلی مرتبط با مسائل مربوط به حوزه مرکز مشاوره با همکاری معاونت دانشجویی این طرح وارد فاز اجرایی شد. بدیهی است با تعیین سایر سیاستها و اولویتهای علم و فناوری دانشگاه با کمک شورای سیاست گذاری علم و فناوری دانشگاه دامنه این حمایتها نیز گسترش یابد.

پارک علم و فناوری یکی دیگر از واحدهای دانشگاه است که مسئولیت سنگینی برای به ثمر رسیدن این برنامه ها دارد. یکی از وظایف اصلی پارک طراحی و ایجاد زنجیره نظریه-

آزمایشگاه- پایان نامه و یا رساله-پیش رشد-رشد-تجاری سازی پژوهش است چرا که منبع الهام بخش در نوآوری به عنوان ماهیت ذاتی پارک همانا نظریه، محصول پایان نامه و یا رساله است. در واقع واحدهای آموزشی- پژوهشی دانشگاه و پارک بایستی از مزیت در کنار هم بودن نهایت بهره برداری را به عمل آورده و با این هدف انتظار می رود بخش قابل توجهی از شرکت های زایشی پارک مستخرج از دستاوردهای پایان نامه ها و رساله های دانشگاه باشند تا مفهوم واقعی دانش پایه بودن این شرکت ها نیز بیش از گذشته محقق شود. این تجربه هم اکنون در پارک شروع شده است. در سال ۱۳۹۶ تعداد واحدهای پذیرش شده در شکل رویش، شکوفائی، پیش رشد و رشد به ۱۴۲ واحد و میزان گرنت پرداختی پارک به این واحدها به بیش از پنج میلیارد ریال رسیده است. با احتساب واحدهای پذیرش شده در سال ۹۶ تعداد کل واحدهای مستقر و در حال پشتیبانی پارک به ۳۰۷ مورد رسیده است که گردش مالی این واحدها در سال ۹۶ حدود ۷۰۰۰ میلیارد ریال پیش بینی می شود. ضمن آنکه تعداد افراد شاغل در واحدهای فوق حدود ۲۱۳۰ نفر است. در سال گذشته پارک از ۱۵ دستاورد رونمایی کرده و با توجه به اهمیت توسعه پارک طرح توسعه آن به مساحت ۲۰ هزار مترمربع در حال اجرا است و علاوه بر آن فضای پیش بینی شده برای پارک در طرح شهر دانش است که در جای خود بدان پرداخته خواهد شد.

اصلاح نظام مدیریتی و تنوع بخشی به درآمد های دانشگاه از جمله مواردی است که توجه جدی به همراه راهکار دقیق، آینده و جایگاه دانشگاه در سطح ملی و بین المللی رقم خواهد زد. نگاهی به بودجه دانشگاههای معتبر جهان به ویژه صد دانشگاه برتر جهان نشان می دهد که این دانشگاهها از بودجه سالیانه بسیار خوبی بهره می برند که چند ده برابر بودجه دانشگاه تهران می باشد و علاوه بر آن دارای تنوع منابع درآمدی هستند. بنا بر این دانشگاه تهران لازم است هم بودجه خود را از محل کمک های دولت افزایش دهد و هم منابع درآمدی خود را با عنایت به ظرفیت های منحصر بفرد دانشگاه و متناسب با شان و جایگاه خود متنوع سازد. تهیه، تنظیم و تأیید بودجه سالیانه دانشگاه در تعامل با سازمان برنامه و بودجه کشور و هیات امناء از وظایف بسیار مهم و پیچیده دانشگاه است که وجود ردیف های فرعی متعدد دانشگاه این موضوع را بسیار پیچیده تر نموده است. تشکیل ردیف جدید پردیس دانشکده های فنی در سال ۹۶ کار را دشوارتر و مشکل تر نمود. آنچه که این موضوع را حساس تر می کند استفاده از امکانات ایجاد شده ناشی از وجود ردیف های فرعی در عین حفظ یکپارچگی و اطمینان از اجرای سیاست های دانشگاه در همه واحدها می

باشد. خوشبختانه در سال ۹۶ با همت معاونت های برنامه ریزی و فناوری اطلاعات و اداری و مالی و کمک همه ردیف های فرعی، ضمن اخذ تاییدیه بودجه تفصیلی سالهای ۹۳ الی ۹۶ دانشگاه از هیات امناء سعی در دقیق نمودن آمار دانشجویان نموده و از این رهگذر شاهد واقعی تر شدن بودجه همه ردیفهای دانشگاه بودیم. همچنین در سال گذشته سعی شد ارتباط ها و شاخص های بودجه، درآمد، هزینه و مالی همه واحد های ستادی، پشتیبانی، دانشکده ها و پردیس ها به طور دقیق تری تبیین و مشخص گردند که پیشرفت های بسیار خوبی در این زمینه صورت گرفت و در سال جاری انتظار می رود کاستی های باقیمانده رفع گردند. اما باید توجه داشت که کمک های دولت صرفاً آن چیزی نیست که بطور مستقیم در بودجه ذکر می شود، بلکه باید به سایر اعتبارات که تحت عنوان اعتبارات در اختیار معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری و سایر دستگاه ها و یا تحت عنوان بند ط تبصره ۹ بودجه سال جاری و اعتبارات پژوهشی ملی آمده است، نیز توجه داشت. علاوه بر آن لازم است امکان بهره برداری از اعتبارات بین المللی، جذب سرمایه گذار و همکار از بخش خصوصی، عمومی و دولتی برای طرحها و برنامه های دانشگاه، آموزش های آزاد، جذب دانشجوی بین الملل نیز مورد توجه قرار گیرد. دانشگاه تهران دارای امکانات زیادی است که بعضاً با استفاده از الگوی اجاره، واحدها سعی در تامین هزینه های خود دارند اگرچه اجاره فضاها و بعضاً امکانات یکی از روشهای مجاز تامین منابع مالی است ولی از آن می توان به عنوان نازلترین روش یاد کرد. از این رو باید روشهای بهتری در دانشگاه مورد توجه قرار گیرند که به سایر توانمندی های دانشگاه که مهمترین آن توان علمی، آموزشی، تخصصی و فناوری است متصل باشد. در سال گذشته هیات امناء دانشگاه تهران به دانشگاه اجازه داد تا در قالب مشارکت طولانی مدت از همکاری سرمایه گذاران برای اجرای طرحهای خود بویژه توسعه پارک علم و فناوری استفاده نماید که این مصوبه امکان بسیار بزرگی را در اختیار کلیه واحدهای دانشگاه قرار می دهد.

از جمله روش هایی که دانش آموخته دانشگاه را آماده ورود به بازار کار می کند و خلاقیت، مسئولیت پذیری و کار گروهی را در وی توسعه می دهد، فعالیت های دانشجویی در قالب برنامه های فرهنگی، کمک آموزشی، اجتماعی، سیاسی و هنری است، که خوشبختانه دانشگاه در سال گذشته به لطف مشارکت فعال دانشجویان و کارکنان دانشگاه و همچنین معاونت فرهنگی و دیگر معاونت های ذیربط عملکرد مناسبی در این زمینه داشته است. فعالیت تشکلهای سیاسی،

کانون های فرهنگی و انجمن های علمی، انتشارنشریات دانشجویی و برگزاری جشنواره های مختلف فرهنگی، اجتماعی، هنری و ورزشی به خوبی نشان از نشاط و مشارکت دانشجویان در فضای دانشگاه دارد. بدیهی است در صورت امکان پشتیبانی های بهتر و بیشتر دانشگاه از این فعالیتها و وجود شرایط مطلوبتر در فضای عمومی کشور عملکردهای بهتر و درخشان تر دور از انتظار نیست. به منظور افزایش توانمندیها و نشاط، کمک به حضور دانشجویان در جشنواره ها و مسابقات همواره در برنامه های دانشگاه بوده است که اعزام دانشجویان به جشنواره ملی حرکت و کسب رتبه اول کشوری با ۱۷ انجمن علمی برگزیده، اعزام به دهمین جشنواره ملی نشریات و رسانه و کسب ۲۰ مقام برگزیده، برگزاری نخستین المپیاد ملی ورزش همگانی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور (در دو بخش پسران و دختران) توسط دانشگاه و کسب مقام های مختلف ورزشی در سطح منطقه، ملی و آسیا توسط دانشجویان از جمله این فعالیتها و دستاوردها بوده است.

در این جا لازم است به مصوبه هیات رئیسه تحت عنوان کار دانشجویی تخصصی (کاردات) برای بهره مندی بیشتر از تخصص دانشجویان در حوزه های مورد نیاز دانشگاه که با کمبود نیرو روبرو هستند، اشاره کرد. این ظرفیت نه تنها نیاز بخشهای مذکور را برآورده می سازد، که به یادگیری دانشجو و تامین نیاز مالی دانشجو نیز کمک خواهد کرد. این مصوبه قطعاً هم افزائی تخصصی خوبی را برای دانشگاه رقم خواهد زد و کیفیت فعالیت های دانشگاه را افزایش داده و کارورزی خوبی هم برای دانشجو خواهد بود.

در هدف سوم دانشگاه راهبردهای زیرمورد توجه قرار گرفته اند:

۱- تقویت اخلاق حرفه ای و مسئولیت پذیری اجتماعی

۲- حفظ محیط زیست و حرکت به سوی دانشگاه سبز

۳- تقویت محیط حمایتی و ارتقای سلامت اهالی دانشگاه

یکی از معیارهای کلیدی در مسئولیت پذیری دانشگاه، ضریب تاثیر دانشگاه در جامعه است. اگرچه از این موضوع قبلاً به شکل های گوناگونی سخن به میان آمده، اما به دلیل تلاقی این موضوع بسیار مهم با موضوع تنوع بخشی به درآمد های دانشگاه، در این جا مناسب خواهد بود اقدامات معاونت پژوهشی در جهت تحقق این اهداف مرور شود. در سال گذشته اساسنامه پیش

از ۹ موسسه پژوهشی نوع دوم و سوم در دانشگاه و هیات امناء به تصویب رسید که موضوع فعالیت اکثر این موسسات نیازهای علمی و یا چالشهای روز دنیا و ایران بوده است و اکثر اسعی شده است از ظرفیت نهادهای خارج از دانشگاه به طور رسمی یا غیررسمی استفاده شود. موضوع این موسسات بعضاً در جهت توسعه همکاری با دانشگاه علوم پزشکی در قالب پژوهش و آموزش مشترک، وزارت نفت، شهرداری تهران، در موضوعات تغییر اقلیم و محیط زیست، توسعه روستا و انرژی و یا نهادهایی برای تجمع امکانات آزمایشگاهی دانشگاه مانند آزمایشگاه مرکزی و یا موسسه مشخصه یابی پیشرفته بوده است. نکته ای که در اینجا بایستی بدان توجه شود نقش کلیدی آزمایشگاهها و موسسات پژوهشی در توسعه و آینده دانشگاه است. بدیهی است که گروه ها و دانشکده های آموزشی همچنان تنها محل و مسیر ارائه آموزش، جذب دانشجو و هیات علمی هستند و اعضاء هیات علمی گروهها در طرحها و فعالیت های پژوهشی در قالب پایان نامه و رساله و قراردادهای پژوهشی فعالیت خواهند کرد. اما به دلیل محدودیت های ذاتی گروههای آموزشی که ناشی از حساسیت های آموزش است بایستی از ظرفیت آزمایشگاههای تحقیقاتی و مراکز و موسسات پژوهشی که تقاضا محور بوده، انعطاف پذیری بهتری داشته و قابلیت انجام یک فعالیت را به صورت گروهی بر اساس یک یا چند نیاز با مشارکت تخصصهای متفاوت را دارند، استفاده بیشتری به عمل آید. در حال حاضر موسسات پژوهشی و آزمایشگاههای تحقیقاتی زیادی در دانشگاه تشکیل شده اند و لذا در صورت توجه بیشتر دانشگاه به این موسسات هم افزائی و ارزش افزوده زیادی برای دانشگاه خواهند داشت. بدیهی است این موسسات نه تنها نباید مستقیماً از بودجه دانشگاه تغذیه نمایند، بلکه بایسته است که به تنوع بخشی درآمد های دانشگاه کمک کنند اما لازم است دانشگاه از ظرفیت های حقوقی، منابع انسانی و اداری خود راهکارهای پشتیبانی این مراکز را مورد توجه قرار دهد. در ادامه دستور العمل ها و آئین نامه های پشتیبانی موجود دانشگاه، به معاونت برنامه ریزی و فناوری اطلاعات ماموریت داده شده است تا با همکاری معاونین پژوهشی و اداری و مالی دستور المل های لازم را تهیه و به هیات رئیسه دانشگاه جهت اقدامات بعدی ارائه دهند. نکته قابل توجه آنکه تمامی این موسسات به اشکال گوناگون به واحدهای آموزشی متصل شده تا پیوستگی سازمانی دانشگاه حفظ شده و از امکانات متقابل استفاده بهینه صورت گیرد و از آنجائیکه اعضاء هیات علمی و پژوهشگران این موسسات از اعضاء هیات علمی و دانشجویان گروه ها هستند، به طور طبیعی این اتصال و ارتباط وجود خواهد داشت.

از دیگر منابعی که دانشگاه امیدوار است مورد استفاده همه گروه های آموزشی و موسسات پژوهشی قرار گیرد، بند ط تبصره ۹ قانون بودجه سال ۹۷ پیشنهادی دانشگاه است که با مساعدت آن دسته از نمایندگان محترم مجلس که از جمله اعضاء هیات علمی دانشگاه هستند، به تصویب رسید. بر اساس این بند شرکت های سود ده، بانکها و موسسات انتفاعی دولتی موظفند حداقل ۴۰٪ بودجه پژوهشی خود را از طریق دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و جهاد دانشگاهی برای حل مشکلات و مسائل خود در قالب طرحهای کاربردی، پایان نامه ها، رساله و طرحهای دانش آموختگان فاقد اشتغال هزینه نمایند. حداقل سهم قابل پرداخت به دانشجویان و دانش آموختگان ۶۰٪ اعتبار هر طرح خواهد بود. با توجه به پیش بینی های صورت گرفته در این تبصره، اعتبارات این تبصره هر سه ماه یک بار به حساب خزانه واریزی شود که قطعی بودن اعتبار را نشان می دهد. با توجه به امکانات این تبصره و وجود نیاز جدی دانشگاه به همکاران پژوهشگر، معاونت برنامه ریزی و فناوری اطلاعات در حال تهیه طرحی برای جذب پژوهشگر از میان دانش آموختگان دکتری و کارشناسی ارشد است که محل تامین حقوق این پژوهشگران منابع مالی ناشی از درآمدهای طرحهای پژوهش کاربردی و موارد دیگر مانند تبصره فوق خواهد بود. تجربه موفق دانشگاه در جذب همکاری بیش از ۷۰ همکار به عنوان پسا دکترا که حقوق این افراد عمدتاً از محل اعتبارات معاونت علم و فناوری در سال گذشته تامین شد دلیل دیگری بر اهمیت بکارگیری افراد متخصص به شکل پژوهشگر می باشد.

از جمله موارد دیگری که نشان از ضریب تاثیر دانشگاه دارد میزان، کیفیت و عناوین پژوهش های کاربردی است. در سال ۹۶ بیش از ۳۵۰ طرح کاربردی در سامانه RTIS ثبت شده است که طیف وسیعی از موضوعات در حوزه کشاورزی، مهندسی، محیط زیست، اجتماعی، فرهنگی، معماری، اقتصادی، علوم انسانی، زلزله، علوم پایه،... را در برمی گیرد و نشان از حضور فعال و جدی دانشگاه در سطح جامعه است اگرچه هنوز تا استفاده از همه ظرفیت های دانشگاه فاصله زیادی وجود دارد.

از دیگر جلوه های تعامل دانشگاه و جامعه حضور و مشارکت خیرین و واقفین بوده است که خوشبختانه بنیاد حامیان دانشگاه و پردیس ها و دانشکده ها در زمینه های مختلف از جمله بورسیه کردن دانشجویان مستعد و نیازمند، مشارکت در تامین نیازهای خوابگاههای دانشجویی، مشارکت در توسعه فضای فیزیکی و تجهیزاتی دانشگاه و.. دانشگاه را پشتیبانی و کمک کرده اند. از دیگر

نشانه های اعتماد و اطمینان به دانشگاه وقف آثار فاخر هنری به دانشگاه بوده است که آخرین آن اهداء و وقف ۵۱ اثر ارزشمند از سوی هنرمند فرهیخته سرکار خانم منیر شاهرودی (فرمانفرمایان) به دانشگاه بوده است که در یک تالار دائمی در باغ موزه نگارستان نصب و در معرض دید عموم قرار گرفته است. افتتاح تالار فوق به همراه افتتاح تالار دائمی استاد علی اسفراجانی به همراه نمایشگاه آثار مینیاتور و معرق چرم این هنرمند و راه اندازی ساختمان معروف به کتابخانه پروین اعتصامی پس از بازسازی کامل، باعث شده است تا این باغ موزه به یک کانون گردشگری مهم در کشور تبدیل شده و در سطح بین المللی نیز مطرح و معرفی شود.

یکی از برنامه های مهم دانشگاه در هدف سوم برنامه، موضوع مدیریت سبز در دانشگاه و اجرای عملی برخی از برنامه های مدیریت سبز و اجرای راه کارهای صرفه جویی در هزینه ها است که از وظایف مهم حوزه معاونت اداری و مالی است. بدین منظور در سال ۱۳۹۶ کمیته صرفه جویی در الگوی مصرف و کمیته آموزش و پژوهش تشکیل گردید و اولویت بندی اقداماتی که لازم است در سال ۹۷ اجرا گردند با حضور اعضای کمیته ها مشخص شد. تشکیل جلسات مشترک با شرکت بهینه سازی سوخت و انجمن سبز ایران به منظور دستیابی به توافقات اولیه در خصوص اجرایی سازی برنامه های مدیریت سبز، حضور فعال در دومین نمایشگاه دستاوردهای اجرایی دانشگاه ها، موسسات آموزشی و پژوهشی و پارک های علم و فناوری، پیگیری تشکیل کمیته های سه نفره مدیریت سبز در پردیس ها و دانشکده ها، همکاری در تهیه اطلاعات مورد نیاز جهت رتبه بندی دانشگاه سبز در گرین متریک، پیگیری اصلاح سیستم روشنایی محوطه پردیس مرکزی با تعوض پرژکتورها و لامپهای پرمصرف و تبدیل آنها به لامپهای SMD با مصرف یک پنجم انرژی، شروع نصب پنل های خورشیدی، اصلاح و لایروبی دو رشته قنات دانشگاه از زندان اوین تا کوی و همچنین از پل میلاد تا دانشکده روانشناسی و نهایتاً تا دانشکده مدیریت از دیگر اقدامات صورت گرفته است.

در برنامه سوم دانشگاه، همچنین توجهی جدی به اخلاق حرفه ای شده است که در همین جهت برنامه ریزی برای اجرای طرح دانشگاه عاری از دخانیات با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تهران، با مشارکت دانشجویان و با محوریت اداره کل حوزه ریاست و روابط عمومی و معاونتهای دانشجویی و فرهنگی آغاز شده است. با توجه به اهمیت اخلاق در پژوهش و با توجه به اخذ کد اخلاق توسط دانشگاه تهران، ترویج اخلاق پژوهش در دستور کار معاونت پژوهش قرار

گرفته و بررسی ۳۱ پرونده تخلف پژوهشی و صدور ۲۷ کد اخلاق برای پایان نامه و رساله‌های متقاضیان از جمله کارنامه معاونت پژوهشی در این حوزه است. برنامه دانشگاه ترویج هرچه بیشتر اخلاق پژوهش و افزایش و تشویق و ترغیب همکاران به رعایت کدهای اخلاقی در اجرای پایان نامه‌ها و رساله‌های دانشگاه است.

در ادامه این بخش بیان برخی دیگر از فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه مرتبط با این بخش مناسب خواهد بود. توسعه در امر نشر کتب با ایجاد امکان فروش اینترنتی و توسعه نرم افزار کتابخوان، تعیین تکلیف نرم افزار کتابخانه و اقدام در راستای استقرار آن، ایجاد توان مضاعف در بخش نسخ خطی و فهرست‌نویسی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه و ارائه برنامه عملیاتی به منظور ارتقاء جایگاه این مرکز مهم کتابخانه‌ای کشور، در دسترس عموم قرار دادن پایان نامه‌ها و رساله‌ها و انجام همانند جوئی از طریق ایرانداک، نمایه شدن ۳ نشریه دانشگاه در WOS و یک نشریه دیگر در scopus، ادامه تامین منابع علمی برابر سال قبل و همچنین دسترسی به پایگاه‌های one petro، پایگاه IEEE، پایگاه Jove، پایگاه scifinder، پایگاه Cambrige و پایگاه ASME که دسترسی به برخی از این پایگاه‌ها برای اولین بار، ارتباط مجدد پس از قطع ارتباط چند ساله و یا دسترسی آزمایشی می‌باشد.

از جمله اقدامات ابتکاری در جهت توسعه همکاری‌های بین‌دانشگاهی از همکاری در قالب کنسرسیوم پژوهشی دانشگاه‌های سطح یک و سازمان حفاظت محیط زیست در قالب طرح مطالعات جامع آلودگی هوای کلان‌شهرها می‌توان نام برد. در این جا لازم است به تجربه ارزشمند تشکیل دبیرخانه و نشستهای دانشگاه‌های سطح یک در سطوح مختلف اشاره نمود که یکی از این دستاوردها اقدام برای همکاری‌های پژوهشی مشترک می‌باشد.

آموزش همواره نقش محوری در تحقق برنامه‌ها و اهداف دانشگاه دارد و در ادامه لازم است مروری بر دیگر اقدامات انجام گرفته در این حوزه صورت گیرد. با عنایت به اهمیت پذیرش دانشجویان از مسیر بدون آزمون استعدادهای درخشان تلاش و پیگیری زیادی توسط دانشگاه‌های سطح یک به ویژه دانشگاه تهران برای اصلاح آیین‌نامه‌های مربوطه و افزایش ظرفیت پذیرش صورت گرفت که این ظرفیت پذیرش در مقطع کارشناسی ارشد تا ۴۰ درصد ظرفیت پذیرش با آزمون افزایش یافت. علت پیگیری دانشگاه برای افزایش ظرفیت پذیرش، اهمیت دادن و ارج

نهادن به دوره های آموزش در دوره کارشناسی و تشویق و ترغیب دانشجویان به تمرکز بر یادگیری هرچه بهتر به جای شرکت در کلاسهای تست زنی می باشد. علاوه بر این تجربه سالهای گذشته بیان کننده کیفیت مطلوب دانشجویان استعداد درخشان پذیرش شده است. لذا از تمامی گروه ها و دانشکده ها انتظار دارد با دقت و در مدت زمان مشخص شده نسبت به معرفی واجدین شرایط اقدام نمایند و توجه نمایند که معرفی متقاضیان واجد شرایط از حقوق قطعی و بدیهی دانشجویان می باشد مشابه همان حقوقی که برای معرفی شدگان از سوی سازمان سنجش قائل هستیم.

تصویب بیش از ۸۰ برنامه در شورای برنامه ریزی دانشگاه شامل ۷ برنامه ایجاد رشته جدید، ۱۷ برنامه درخواست اجرای رشته جدید و ۵۶ مورد بازنگری برنامه، بار گذاری اطلاعات ۱۳۰۰ برنامه درسی بر اساس مقطع تحصیلی و سال ورود دانشجو در سال ۱۳۹۶ در سامانه جامع آموزش، بررسی ۱۰۱۱ پرونده متقاضی جذب و استخدام اعضای هیأت علمی و موافقت با ۱۰۴ درخواست، برگزاری تعداد ۳۰ جلسه کمیته ترفیعات دانشگاه و بررسی حدود ۱۷۰۰ پرونده، تشکیل ۲۷ جلسه هیأت ممیزه و بررسی ۲۳۹ پرونده، بهبود فرایند ثبت نام الکترونیکی دانشجویان جدیدالورد دانشگاه در مقاطع مختلف و انجام ثبت نام الکترونیکی در حداقل زمان ممکن، راه اندازی سامانه پذیرش (admission) برای پذیرش موردی دانشجویان اعم از دانشجویان خارجی، استعداد درخشان، بورسیه مرییان، بنیاد نخبگان و ...، اجرای تطبیق واحد سامانه ای بصورت اتوماتیک برای دانشجویان مقطع کارشناسی، سامانه سپاری صدور دانشنامه و کاهش زمان صدور از ۴۵ روز به یک روز به کمک مرکز فناوری اطلاعات و فضای مجازی، اتمام اسکن پرونده های قدیمی و ایجاد پرونده الکترونیکی برای کلیه دانشجویان و دانش آموختگان دانشگاه از بدو تاسیس دانشگاه، تکمیل فرایند تصویب و اخذ مجوز دفاعیه پایان نامه و رساله دکتری در سامانه جامع آموزش، بکارگیری سامانه جامع آموزش در تشکیل پرونده و پذیرش دانشجویان دکتری بصورت پذیرش آزمون و شیوه نامه ای (در پردیس های خودگردان کیش و البرز)، بررسی و صدور مجوز اجرای دوره های کوتاه مدت برای بیش از ۷۰ عنوان دوره از دیگر فعالیتهای معاونت آموزش می باشد.

تحقق برنامه های دانشگاه به شرط فعالیت هماهنگ همه حوزه ها از جمله حوزه معاونت اداری و مالی می باشد. کیفیت عملکرد این معاونت نقش مهمی در گردش صحیح امور مالی و انضباط

مالی، امور طرح های عمرانی و پشتیبانی، امور منابع انسانی و همچنین رفاه کارکنان و موضوع بسیار مهم امور حقوقی و حفاظت از اموال دانشگاه به ویژه املاک وسیع و گسترده دانشگاه دارد که گزارش ها و آمار نشان از همت و کوشش کلیه همکاران این حوزه در کلیه واحدهای دانشگاه دارد. بخشی از فعالیتهای این معاونت در بخشهای قبلی ذکر شد و در ادامه بخشی دیگر از این اقدامات ارائه می شود.

تکمیل و اتمام پروژه مقاوم سازی دانشکده حقوق که یکی از ساختمانهای فاخر و تاریخی دانشگاه است، با بیش از ۱۲۰ میلیارد ریال یکی از افتخارات حوزه معاونت اداری و مالی دانشگاه در انجام طرحهای عمرانی است. علاوه بر این تکمیل پروژه بازسازی و مرمت باشگاه کارکنان دانشگاه یکی دیگر از اقدامات شاخص در معاونت اداری و مالی بوده است. اگرچه پیش بینی می شد این پروژه حداکثر تا پایان تابستان ۹۶ به پایان برسد ولی پیچیدگیهای مرمت این نوع از ساختمانهای میراثی، کمبود منابع مالی و ضعف های مدیر پیمان باعث طولانی شدن این طرح شد که امید است با برگزاری مراسم دیدار نروزی دانشگاهیان در این محل، عملا مسیر بهره برداری کامل هموار شده و پس از نصب تجهیزات مورد نیاز آشپزخانه تا قبل از پایان بهار مورد بهره برداری کامل قرار گیرد.

شروع زیبا سازی و محوطه سازی فضاهای درونی دانشگاه توسط شهرداری منطقه ۶، شروع اقدامات اجرائی در تبدیل باغ اهدایی موسوم به باغ بقایی به یک مرکز چند منظوره رفاهی، آموزشی، پژوهشی و فناوری، پیگیری و حمایت های نرم افزاری و سخت افزاری از اقدامات اداره حقوقی دانشگاه و حمایت و پیگیری های مستمر در رابطه با مستند سازی املاک دانشگاه و احقاق حقوق دانشگاه در اقصی نقاط کشور و خلع ید از متجاوزین به املاک دانشگاه در رابطه با باغ بقایی و سایر املاک دانشگاه در شهر قدس و تپه ها و اراضی در اختیار موسسه ژئوفیزیک مشرف به اتوبان چمران در شهر تهران از دیگر اقدامات صورت گرفته برای حفظ مالکیت و دارائی ها می باشد. در کنار این اقدامات و نظارت دقیق حقوقی بر قراردادها و پیمانها، یکی از اقدامات این اداره کل، به خاتمه رساندن پیچیده ترین و سنگین ترین شکایت و دعوای دانشگاه طی چند سال گذشته بود که علیه مدیران یک شرکت سوء استفاده کننده از نام و عنوان دانشگاه تهران آغاز کرده بود. صدور احکام قضائی قطعی دال بر جعلی بودن مدارک و غیر مجاز بودن فعالیت آموزشی شرکت مذکور بی تردید قسم دیگری از حفظ اعتبار معنوی دانشگاه است. شایان ذکر است که

اداره کل حقوقی دانشگاه با تلاش و کوشش و انجام تحقیقات علمی از سوی کارشناسان و وکلای خود در سال ۹۶، حدود ۱۶۵ رأی از مراجع قضائی را تحصیل کرده است که در عمل باعث حفاظت از صدها میلیارد تومان از اموال دانشگاه شده است.

اجرای بخش دیگر نظام نوین مالی دانشگاه با همکاری مرکز فناوری اطلاعات و تهیه کدینگ انواع قراردادها اعم از درآمد و هزینه به منظور استفاده در سامانه قراردادها و مکانیزه نمودن شناسایی نوع درآمد و ثبت بالاسری دانشگاه و ثبت سند به صورت خودکار، تهیه ابزار مالی جهت کنترل ثبت های مالی و بودجه ای در سامانه تعهدی و ارائه اولین تراز تعهدی سال ۹۵ دانشگاه بر اساس دستورالعمل وزارت امور اقتصاد و دارائی از اقدامات حوزه مالی این معاونت می باشد.

همچنین موضوع ارائه خدمات رفاهی به کارکنان دانشگاه همواره یکی از دغدغه های مدیریت دانشگاه بوده است. از اینرو تا کنون اقدامات بسیار خوبی در این حوزه از جمله بیمه تکمیلی، تسهیلات بانکی، فعالیتهای گردشگری و حمایت از بیماران انجام شده است. در طی این مدت مبلغ ۵۷۱ میلیارد ریال وام به ۳۱۵۵ نفر از همکاران با نرخ سود متفاوت توسط بانک های تجارت و صادرات پرداخت شده است. در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۸۶۵۳ نفر شب اقامت در مرکز همایشهای علمی دانشگاه تهران واقع در فرح آباد ساری ثبت شده است. در حوزه بیمه علاوه بر اعمال دقت هرچه بیشتر در انتخاب کارگزار اصلح، دانشگاه ۳۵٪ حق بیمه کارکنان را نیز متقبل گردیده است.

به منظور توانمندسازی کارکنان و مدیران دانشگاه از طریق آموزشهای ضمن خدمت، در شهریور ماه سال ۱۳۹۶ مرکز آموزشهای ضمن خدمت دانشگاه شروع به کار کرد. یکی از مهمترین اقدامات سال ۹۶ تعیین اولویتهای آموزش ضمن خدمت و توجه به آموزش مدیران دانشگاه بود که در فاز اول سه دوره برای معاونین اداری و مالی واحدهای مختلف دانشگاه برگزار گردید. قطعا آموزش حین خدمت همکاران از اولویت های توانمند سازی و ارتقای شغلی کارمندان دانشگاه خواهد بود که امید است در نهایت رضایت شغلی این همکاران را به دنبال داشته باشد.

حوزه منابع انسانی دانشگاه نیز سال پرکار و موفقی داشته است که از این میان جمع صدور احکام مختلف کارمندان در سال گذشته حدود ۱۳۰۵۵ و هیات علمی ۷۲۳۰ عدد بوده است. در این مدت ۲۳۲ تن از همکاران کارمند موفق به کسب امتیاز ارتقاء شده اند و از همکاران هیات علمی ۱۷۳۴ نفر ترفیع گرفته که از میان آنها ۸۳۹ (۴۸,۴٪) نفر پایه ممتاز، ۵۷۷ (۳۳,۲٪) نفر پایه ویژه

و ۳۱۸ (۱۸,۳٪) نفر پایه عادی دریافت نموده اند. در اینجا لازم است از همکاران محترم اداره کل برنامه ریزی آموزش، اعضاء محترم کمیته ترفیع دانشگاه، کارشناسان ذیربط در دانشگاه و مرکز فناوری اطلاعات و فضای مجازی که صمیمانه و مجدانه کمک کرده اند تا طرح نظام هماهنگ ترفیع دانشگاه پیاده سازی شود صمیمانه تشکر نمایم. قطعاً پیاده سازی و اجرای طرح های گسترده و پیچیده ای همچون طرح فوق سختی ها و مشکلاتی را به همراه دارد که با ملاحظه نتایج ارزشمند آن سختی های راه هموارتر به نظر می آیند.

در ادامه اقدامات به منظور افزایش رضایت مندی، قانونمداری و بهره وری بایستی به اقدامات زیر نیز اشاره نمود:

مجوز بکارگیری نیروهای قراردادی که سالها بدون مجوز در دانشگاه مشغول به کار بوده اند و می توانست برای دانشگاه و این همکاران مشکلاتی را به دنبال داشته باشد، کسب مجوز تبدیل وضعیت ۱۶۰ نفر نیروهای قرارداد خدماتی به قراردادی، مجوز اعطای دورتبه به کارکنان حائز شرایط، اعطای پایه سالانه و اعمال مدرک به پرسنل قرارداد معین از سال ۹۳، مجوز افزایش حقوق پرسنل قرارداد خدماتی از پایه ۷۵ به ۸۰ درصد و اصلاح نظام ارزیابی کارکنان و توجه ویژه به نظر مشتریان و ارباب رجوع

یکی از موضوعات مهم در توسعه دانشگاه توجه به سامانه های الکترونیکی خدمات عمومی، نقش اینترنت، فضای مجازی، امکان دسترسی و توسعه زیرساختهای مورد نیاز آن است که انجام این امور از نظر فناوری و پشتیبانی بر عهده مرکز فناوری اطلاعات و فضای مجازی دانشگاه می باشد. با توجه به سرمایه گزاری خوبی که در دو سال اخیر برای ارتقای زیرساختهای دسترسی به اینترنت دانشگاه صورت پذیرفت، کاربران در سال ۹۶ شاهد سرعت و کیفیت دسترسی قابل قبولی بودند. البته همچون سالهای گذشته، در سال ۹۶ نیز هم سرعت و هم ظرفیت ماهانه کاربران افزایش یافت و میزان استفاده ماهانه دانشگاه به رکورد ۴۳۷ ترابایت رسید. یکی از مهمترین پروژه های فناوری اطلاعات دانشگاه در سال ۹۶ راه اندازی مرکز داده پشتیبان دانشگاه بوده است. همچنین به منظور افزایش پایداری اینترنت، ارتباط دانشگاه با دو تامین کننده دیگر اینترنت از طریق فیبر نوری اختصاصی برقرار گردید.

در ادامه گسترش ارائه خدمات الکترونیکی و هوشمندسازی فرایندها از طریق سامانه سپاری آنها، در سال ۹۶ با برنامه ریزی مناسب و همکاری همه واحدهای ذیربط یکی از بهترین ثبت نامهای نو دانشجویان را دانشگاه تجربه کرد.

راه اندازی سامانه رخ نما برای اولین بار، سایتی دو زبانه که اطلاعات آن به صورت خودکار بروزرسانی میشود و تصویر جامعی از کلیه فعالیتهای پژوهشی دانشگاه و اعضای هیات علمی را ارائه مینماید. از دیگر دستاوردهای مهم سال ۹۶، راه اندازی سامانه پیشران، پایگاه یکپارچه شیوه ها و رویه های دانشگاه می باشد. از این پس همه کاربران دانشگاه می توانند از این طریق با خدمات مورد نظر خود، فرآیندهای دریافت آن خدمت، آئین نامه ها و دستورالعملهای مرتبط با آن آشنا شده و بزودی دریافت الکترونیکی خدمت را نیز از همان جا آغاز نمایند.

در آخرین روزهای سال ۹۶، سامانه مدیریت هزینه کرد اعضای هیأت علمی از محل گرنت و قرارداد طرح های کاربردی برای اولین بار رونمایی شد. این سامانه سعی دارد ضمن حفظ سادگی فرایند فعلی برای همکاران هیات علمی، ایشان را در مدیریت بهتر منابع مالی و امور حسابداری یاری نماید. یکپارچگی این سامانه با سامانه های پژوهشی و مالی دانشگاه، ضمن تسهیل و تسریع فرآیندها، مدیریت اثربخش بر مصرف بهترین منابع را هم بدنبال خواهد داشت. این سامانه بعد از طی دوره اجرای آزمایشی، انشاء الله در سال ۹۷ به طور کامل مستقر خواهد شد.

در سال ۹۶ دوره جدید شورای سیاستگذاری فناوری اطلاعات دانشگاه با ماموریتی جدید و تحت عنوان شورای حکمرانی فناوری اطلاعات دانشگاه تهران به منظور مدیریت یکپارچه، تضمین استفاده اثربخش، و اطمینان از همسویی فناوری اطلاعات با راهبردهای دانشگاه که مسئولیت نظارت عالی بر کلیه طرحهای این حوزه را به عهده خواهد داشت شروع به کار نمود.

چنانچه در گزارش ها و برنامه های قبلی ذکر شد محور اصلی همه برنامه ها و تصمیمات ارتقاء کیفیت در دانشگاه است و برای اطمینان از این مهم همان گونه که در هدف از تاسیس مرکز ارزیابی کیفیت دانشگاه آمده است لازم است به طور یکپارچه و هماهنگ ارزیابی کیفیت فعالیتهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و مدیریتی دانشگاه صورت گیرد.

در دوره جدید فعالیت مرکز که از سال ۱۳۹۴ شروع شده است، طرح ارزیابی یکپارچه کیفیت دانشگاه تهران (ایکد) طراحی و در سه جلسه شورای ارزیابی کیفیت دانشگاه بررسی و مصوب شد. مرکز نیز برنامه های مشخص و منسجمی را برای انجام ارزیابی یکپارچه کیفیت دانشگاه تنظیم نمود. با طراحی ماد (مدل ارزیابی دانشگاه تهران)، که بر اساس برداشتی آکادمیک از چارچوب کلی FEQM تعریف شده است و نظر خواهی از طریق سامانه مستندات و تعاملات

ارزیابی مرکز (سمتا) و بررسی در نشستهای تخصصی این مدل بازبینی و مورد استفاده قرار گرفت. انجام اولین ارزیابی یکپارچه کیفیت مدیریت با چهارگروه ارزیابی کننده اعضای هیأت علمی و کارشناسان هر دانشکده، مدیران ستاد میانی دانشگاه و معاونین دانشگاه، در سی و هفتمین جلسه شورای ارزیابی کیفیت دانشگاه تصویب و از تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۱، دعوتنامه و پرسشنامه های ارزیابی مدیریت از طریق پست الکترونیکی دانشگاه، برای اعضای هیات علمی و کارشناسان دانشکده/ پردیسه ارسال گردید که شاهد مشارکت قابل قبول و بیش از انتظار مشارکت کنندگان بودیم.

تدوین شاخصهای ارزیابی رشته و تدوین مستندات رشته ارزیابی شونده دو گام مقدماتی جهت انجام ارزیابی درونی رشته های دانشگاه هستند و مرحله ای ضروری جهت انجام ارزیابی بیرونی و در نهایت اعتبارسنجی بیرونی رشته های تحصیلی دانشگاه میباشد. از این رو، در اولین گام ارزیابی رشته، درخواست تشکیل کمیته ارزیابی گروه های آموزشی (دانشکده) به روسای دانشکده ها ارسال و شاخصهای تهیه شده توسط کارگروه مطالعات ارزیابی تطبیقی طی مکاتبه اتوماسیونی، به تمامی گروه های آموزشی دانشگاه فرستاده شده است. چنانچه در بخش های قبلی آمد ارزیابی درونی و بیرونی امکانات ارزشمندی را در اختیار دانشگاه جهت انتخاب مسیر صحیح در حوزه برنامه های آموزشی، توسعه و محدود کردن رشته ها، جذب عضو هیات علمی و در یک بیان امکانی بزرگ جهت اقدام برای بهبودی است.

یکی دیگر از طرحهای بزرگ دو دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران، طرح شهر دانش، شهر سبز و هوشمند است. یکی از اقدامات مهمی که لازم بود در ارتباط با این طرح صورت بگیرد، اخذ مصوبه کمیسیون ماده ۵ پس از تائید مجدد طرح از سوی شورای عالی معماری و شهرسازی بود. خوشبختانه کلیات طرح با کوشش همکاران در سازمان سرمایه گذاری، طرح ساماندهی، معاونت اداری و مالی و همچنین مشاوران طرح مورد تائید کمیسیون قرار گرفت و انتظار می رود جزئیات باقیمانده با تعامل با کمیته فنی بررسی و نهایی شود. چالش دوم تملک املاک باقیمانده است که با اعتبارات محدود در اختیار دانشگاه خرید در بخش هائی از طرح که قابلیت اجرای طرح را بهتر فراهم کند، در سال جاری ادامه خواهد یافت. البته خرید املاک دارای مشکل جدی هم به موازات ادامه می یابد. امید است با رایزنی های صورت گرفته و تعاملی که با سازمان برنامه

و بودجه وجود دارد، سال جاری اعتبارات بیشتری در اختیار طرح قرار گیرد. با توجه به اخذ مصوبات کمیسیون ماده ۵ و هیات امناء در جهت اخذ مجوز مشارکت درازمدت، سال جاری را بایستی سال شروع اجرای طرح با محوریت کاربری ICT نامید.

تامین فضاهاى اقامتی و تغذیه مناسب و ارائه خدمات پزشکی و بهداشتی و مشاوره و همچنین تامین نیاز بخشی از نیازهای مالی دانشجویان در قالب وام از مواردی است که امروزه بخش جدائی ناپذیر دانشگاهها شده اند و نقش تعیین کننده ای در کیفیت بخشی فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشگاه دارند. بخشهایی از این اقدامات در صفحات پیشین به استحضار رسید. از اقدامات مهم این بخش می توان به ادامه بازسازی و نوسازی خوابگاه ها، ادامه تنوع بخشی تغذیه دانشجویان و کارکنان، افزایش کیفیت خدمات بهداشتی و پزشکی به کلیه دانشجویان، کارکنان دانشگاه و خدمات مرکز مشاوره اشاره کرد. نکته قابل توجه انتخاب مجدد مرکز مشاوره دانشگاه به عنوان مرکز مشاوره ممتاز با فاصله زیاد از دیگر مراکز مشاوره دانشگاههای سراسر کشور بود که این موفقیت را به همکاران معاونت دانشجویی به ویژه همکاران مرکز مشاوره تبریک می گوئیم.

در پایان لازم می دانم مهمترین هدف و برنامه دانشگاه را یادآوری کنم، هدفی دایمی و آن آموزش و پرورش جوانان برومند کشور و آماده کردن آنان برای اداره بهتر کشور و همچنین برای ترسیم آینده ای بهتر و درخشان تر. در سال گذشته نیز شاهد ورود جمع کثیری از این جوانان نخبه به دانشگاه در دوره های کارشناسی، ارشد و دکترا بوده و همزمان شاهد دانش آموختگی و موفقیت گروه بزرگ دیگری از نخبگان دانشگاه بودیم. به همین جهت و به منظور تکریم این عزیزان در سال گذشته مراسم متمرکز، باشکوه و بزرگ آغاز سال تحصیلی با حضور نو دانشجویان و دانش آموختگی با حضور جمعی زیادی از دانش آموختگان و خانواده هایشان توسط معاونت فرهنگی و دیگر واحد های دانشگاه برگزار گردید. ضمن آرزوی موفقیت هرچه بیشتر برای این عزیزان و شکر به درگاه خداوند به خاطر توفیق انجام وظایفی که درست، کامل و دقیق انجام شده است و طلب بخشش بابت کوتاهی ها و نقصها، بایستی از همه همکاران هیات علمی که وظیفه استادی و راهنمایی را به خوبی انجام داده اند، همکاران کارمند که نهایت همت و دقت خود را بکار بستند و

مدیرانی که نهایت سعی و تلاش خود را کردند تشکر و قدردانی کنیم و از خداوند متعال برای همگان آرزوی بهترین ها را داشته باشیم.

با تقدیم احترام

محمود نیلی احمدآبادی

رئیس دانشگاه

ششم فروردین ماه ۱۳۹۷